

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

50

Brno 2009

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 50
Volume 50

Číslo 1–2
Issue 1–2

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial Board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozlowski,
Alexander Ruttka, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Soňa Klanicová, Marián Mazuch, Ladislav Nejman, Olga Lečbychová,
Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Technical Editors, typography

Pavel Jansa, Ondřej Mlejnek

Software
Software

Spencer Kimball, Peter Mattis, GIMP Development Team 2008: GNU
Image Manipulation Program, 2.6.1
GRASS Development Team 2008: Geographic Resources Analysis
Support System, 6.3.0
Kolektiv autorů 2008: Inkscape, 0.46
Kolektiv autorů 2005: L^AT_EX 2_ε

Fotografie na obálce
Cover Photography

Fotografie levalloiského hrotu nalezeného při výzkumu paleolitické lo-
kality Tvarožná-Za školou. Srov. studii P. Škrdly a kol. obr. 5:1. Foto
J. Špaček.

*A foto of the Levallois point found in the Paleolithic site Tvarožná-
Za školou. See the study of P. Škrdla et. al. Fig. 5:1. Photo by J. Špaček.*

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Královopolská 147
612 00 Brno
E-mail: pv@iabrno.cz

Webové stránky s pokyny pro autory: <http://www.iabrno.cz/pv>

ISSN 1211-7250

MK ČR E 18648

Vydáno v Brně roku 2009

Copyright ©2009 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors.

ŠUMVALD (OKR. OLMOUC)

Kostel sv. Mikuláše. Středověk, novověk. Kostel. Záchranný výzkum.

V souvislosti se stavební akcí „Farní kostel sv. Mikuláše – Šumvald – oprava omítek a podlah“ proběhl v červnu roku 2008 záchranný archeologický výzkum, který uskutečnila Archaia Olomouc, o. p. s. Vzhledem k pozdnímu ohlášení stavby investorem (Římskokatolická farnost Šumvald) bylo možné po příjezdu na lokalitu zdokumentovat již jen dva dokončené výkopy pod podlahou hlavní lodi o rozměrech 5,3 × 3,7 a 6,1 × 3,7 m (Sonda 1 a 2).

Zmíněný kostel je jednolodní stavbou se čtvercovým presbytářem, orientovanou přibližně ve směru ZJZ–VSV. Hlavní loď a presbytář jsou zřejmě ze 13. století, čemuž odpovídá i tvarosloví článků presbytáře (Richterová, Vítek 2006–2007, 54). Na farním hřbitově u kostela byla v 19. století nalezena i románská hlavice sloupu, kterou ale nelze jednoznačně přisoudit naší stavbě; recentní stavebně-historický průzkum (Richterová, Vítek 2006–2007) navíc vyloučil existenci románských nadzemních konstrukcí. Na jihu přiléhá k hlavní lodi kaple zřejmě ze 14. století (Vítek 2006), ze stejné doby pochází i sakristie. V 18. století přibyla v západní části lodi klasicistní kružta.

Naším výzkumem, který se s ohledem na hloubku výkopu omezil již jen na začistění dosažené úrovně, byly cca 0,5 m pod dnešní mramorovou podlahou a podpodlahovými úpravami odhaleny zbytky středověké podlahy, konkrétně negativy cihel o rozměrech 20 × 20 cm v nařůžovělé maltě. Tě snad předcházela podlaha dřevěná, jak napovídá porušená uhlíkatá vrstva v sondě 1. Absolutní stáří těchto úrovní je však těžké určit, neboť datovatelný materiál se z nich nepodařilo získat.

Keramické nálezy získané při odstraňování sutí pod recentní mramorovou podlahou (70. léta 20. stol.) pocházejí ovšem až z raného novověku, stejně jako zbytky další cihlové podlahy v SZ rohu sondy 2. Rovněž mimo bližší kontext byl v sondě 1 nalezen dvoufenik Leopolda I (vládl 1658–1705) z vídeňské mincovny. Minimálně dva podpodlažní výkopy pak lze interpretovat jako hroby, u jednoho z nich je z profilu zřejmé, že se zde pod podlahou pohřbívalo ještě někdy v průběhu novověku.

Martin Moník

Literatura

Richterová, H., Vítek, T. 2006–2007: Šumvald – farní kostel sv. Mikuláše. Rkp. stavebně historického průzkumu. NPÚ ÚOPP Olomouc.

Vítek, T. 2006: Šumvald – farní kostel sv. Mikuláše. Operativní stavebně-historický průzkum omítek interiéru. Rkp. nálezové zprávy OPD. Uloženo: Archiv nálezových zpráv, NPÚ ÚOP Olomouc.

Resumé

In the course of a salvage excavation in the Gothic church of St Nicolas in Šumvald in June of 2008

Obr. 129: Třebíč. Žerotínovo náměstí 17. Vyznačení plochy výzkumu. Abb. 129: Třebíč. Žerotínovo Platz Nr. 17. Bezeichnung der Grabungsfläche.

there were found remnants of a medieval floor composed of square brick negatives size 20 × 20 cm and another, early modern period floor. The construction-waste layers underneath the newly-made marble floor had been disturbed by various pits, some of them probably modern period burials. Out of primary context we also found pottery fragments of early modern times and a 2 Pfennig of Roman-German Emperor Leopold I.

TASOV (OKR. ŽDĀR NAD SÁZAVOU)

Kostel. Středověk. Kostel. Záchranný výzkum.

Výzkum související se stavebními úpravami současné fary prokázal, že budova fary v sobě skrývá podstatnou část původního románského kostela, v jehož okolí se nacházel hřbitov. Zjištěnými sondami byl ověřen původní půdorys kostela, sestávajícího z obdélného kněžiště i obdélné lodi. Na západní straně bylo k lodi připojeno zdivo, jehož půdorys nebyl určen, ale jedná se o přístavek nebo věž. Původní románský kostel byl v 80. letech 14. stol. nahrazen gotickým kostelem, který je v barokní podobě používán do současnosti. Hroby obklopující kostel byly porušeny zdivem blíže neznámé budovy na jižní straně kněžiště, v jejíž destruktivních vrstvách byla objevena keramika ze 14. stol.

Josef Unger

Resumé

Tasov (Bez. Žďár nad Sázavou). Mittelalter. Kirche. Rettungsgrabung.

TŘEBÍČ (K. Ú. PODKLÁŠTEŘÍ, OKR. TŘEBÍČ)

Žerotínovo náměstí 17, p. č. 32/2-3. Novověk. Sídliště, předměstí. Záchranný výzkum.

V souvislosti s přístavbou Finančního úřadu v Třebíči byly západně od domu Žerotínovo nám. 17 a jižně od ulice Pod Zámkem (parc. č. 32/2–3) dokumentovány